

GENOOTSCHAP
CONCERT DILIGENTIA

TE 'S-GRAVENHAGE.

(OPGERICHT 1821).

SEIZOEN 1914—1915.

PROGRAMMA

EERSTE CONCERT

WOENSDAG 28 OCTOBER 1914.

Pr. f 0.25.

[illegible]

Men kan zich verzekeren van de geregelde toezending dezer programma's eenige dagen vóór de concerten door toezending aan den Secretaris van het Genootschap Mr. W. C. WENDELAAR, Sweelinckplein 41, van een postwissel ad f 1.25, waarop duidelijk naam en adres vermeld staan.

[illegible]

GENOOTSCHAP
„CONCERT DILIGENTIA”

TE 'S-GRAVENHAGE.
SEIZOEN 1914—1915.

EERSTE CONCERT

WOENSDAG 28 OCTOBER 1914,
8 UUR.

HET RESIDENTIE-ORKEST
DIRECTEUR: Mr. HENRI VIOTTA.

SOLISTE:
Mejuffrouw KATHLEEN PARLOW.

-
1. **Symphonie** Nr. 3 in C-mineur, (Op. 78). **C. Saint-Saëns.**
voor orkest, orgel en piano. (1835).
I. Adagio. Allegro moderato. Poco adagio.
II. Allegro moderato. Presto. Maestoso. Allegro.
2. **Vioolconcert** in D-dur. Op. 35. . . . **P. Tschaïkowsky.**
a. Allegro moderato. Moderato assai. (1840—1893).
b. Canzonetta: Andante.
c. Finale: Allegro vivacissimo.

TWEEDE GEDEELTE.

3. **Vioolconcert** Nr. 2 in D-moll. Op. 22. **H. Wieniawski.**
a. Allegro moderato. (1835—1880).
b. Romance: Andante non troppo.
c. Allegro con fuoco. — Allegro moderato (Alla Zingara).
4. **Ouverture „Le Carnaval romain”** . **H. Berlioz.**
(1803—1869).
-

Mejuffrouw KATHLEEN PARLOW

KATHLEEN PARLOW.

KATHLEEN PARLOW, 20 September 1890 te Calgary in Alberta (Canada) geboren, ontving hare muzikale opleiding van Henry Holmes in San-Francisco en van Leopold Auer in St. Petersburg. Nadat zij in Berlijn met goed gevolg gedebuteerd had, begon zij hare concertreizen, waarop zij overal een groot succes behaalde ; ook in Holland wordt zij tot de meest gevierde violisten gerekend.

DERDE SYMPHONIE

IN C-MINEUR OP. 78

C. SAINT-SAËNS.

Evenals het vierde pianoconcert en de eerste sonate voor piano en viool van den Franschen meester, bestaat deze symphonie uit twee gedeelten. Bij nadere beschouwing bevat zij echter toch de vier gewone tempi, daar het eerste gedeelte, dat in zijne verdere ontwikkeling en doorvoering gestuit wordt, dient tot inleiding voor het Adagio, terwijl in het tweede gedeelte het Scherzo en de Finale samen verbonden zijn. Hierdoor heeft de componist getracht de telkens voorkomende herhalingen, die langzamerhand in de instrumentale muziek verdwijnen, zooveel mogelijk te ontwijken.

Na eene langzame inleiding, die slechts uit eenige maten bestaat, laten de strijkers het eerste thema hooren, dat somber en rusteloos getint is:

All.^o Mod.^{to}

1.

Na eenige maten treden clarinet en fagotten op met een thema, dat ons weder naar den aanvang van de symphonie terugvoert:

2.

p *cresc.*
f *mf* *p*

Toch krijgt het eerste motief weder den boventoon, daarna laten de engelsche hoorn en fagot zich hooren, maar de onrustige beweging blijft steeds voortbestaan.

Nadat een crescendo naar eene uitbarsting van het geheele orkest heeft geleid, neemt de kracht allengs af en ontwikkelt zich het volgende motief bij de eerste violen:

3.

p

dat zich onderscheidt door een gevoel van bezadigdheid. Op eene korte doorwerking, waarin de gegeven thema's afwisselend behandeld worden, volgt een tweede bewerking van het eerste thema, waar tusschendoor van tijd tot tijd de klagende tonen van de inleiding worden gehoord.

Met eene steeds inniger wordende kalmte naderen we vervolgens het Adagio, waarvan de vrome melodie wordt voorgedragen door de violen, alt en violoncellen, ondersteund door de tonen van het orgel. De inzet van het orgel maakt een machtigen, hemelschen indruk.

4.

pp *pp*

Klarinet, hoorn en trompet nemen vervolgens dit motief over, begeleid door de strijkinstrumenten, welke in verschillende groepen zijn gesplitst.

Nadat de violen eene variatie hebben uitgevoerd, verschijnt het eerste thema van het Allegro opnieuw, dat weder eene onrustige stemming te weeg brengt.

De terugkeer van het Adagio-thema ditmaal voorgedragen door de helft der violen, alt en violoncellen met begeleiding van orgelacchoorden herstelt de rust. Dit alles leidt tot een eenigszins geheimzinnig getint coda (achtereenvolgens hoort men de d-mineur en c-mineur accoorden), waarmee het eerste gedeelte der symphonie wordt besloten.

Het tweede gedeelte begint met een kernachtig thema: Allegro moderato,

5. *All.^o mod.^{to}*

dat onmiddellijk gevolgd wordt door eene afleiding van het eerste thema, feller bewogen dan de voorgaande bewerkingen.

Nu begint het *Presto*; in dit gedeelte maken de arpeggio's en gamma's van de piano, begeleid door den syncopischen rhythmus van het orkest, welke telkens in eene andere toonsoort terugkeert, een eigenaardig effect.

Op eene reprise van het Allegro moderato volgt een tweede Presto, dat denzelfden weg van het eerste schijnt te gaan bewandelen, maar dat, nauwelijks begonnen, op zijde wordt gedrongen door een nieuw stemmingsvol thema,

6.

waarop een worsteling tusschen deze tegenstellende elementen volgt. De nieuwe phrase verheft zich steeds hooger totdat zij, door het orkest ten top gedragen, boven alles uitstraalt.

De strijkers laten nu het geheel omgewerkte eerste thema hooren:

7.

Violen

Alten
Cello's

Bassen

9
8

9
8

This musical score for measures 7-8 features three staves: Violin (top), Alto/Cello (middle), and Bass (bottom). The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 9/8. The Violin staff contains a series of eighth notes, mostly beamed in pairs, with a final measure containing a half note. The Alto/Cello and Bass staves provide harmonic support with chords and moving lines, also featuring beaming and a final half note in the last measure.

dat vervolgens, door het orgel plechtig gesteund, door het volle orkest wordt overgenomen. Hierop volgt eene verdere ontwikkeling van dit thema, welke tweemaal wordt afgebroken door eene pastorale phrase

8.

Hobo

Fluit

p

3

3

This musical score for measures 9-10 features two staves: Horn (top) and Flute (bottom). The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 9/8. The Horn staff begins with a rest followed by eighth notes, including a triplet marked with a '3'. The Flute staff plays a melodic line with eighth notes and triplets, also marked with a '3'. A dynamic marking of *p* (piano) is present at the start of the Flute staff.

om te eindigen in een schitterend coda, waarin nog voor de laatste maal het oorspronkelijke thema in de violen optreedt, en waarmede op majestueuze wijze het werk wordt afgesloten.

VIOOLCONCERT

OP. 35 IN D-DUR.

P. TSCHAÏKOWSKY.

Tschaïkowsky heeft zijn vioolconcert in 1877 geschreven en het opgedragen aan Leopold Auer, die echter verklaarde, dat het onmogelijk was om het te spelen.

Door deze beoordeeling werd het concert geruimen tijd ter zijde gelegd, totdat vijf jaren later Brodsky het op een der Philharmonische concerten te Weenen voor de eerste maal ten gehooore bracht. Hoewel de kritiek over deze compositie slecht te spreken was, liet Brodsky het concert niet los en speelde het overal, waar hij optrad: hierdoor was het werk gered en aan de vergetelheid ontrukkt.

Het eerste gedeelte van het concert begint met een korte orkestrale inleiding „Allegro moderato”

1.

waarbij zich in de tiende maat een passage aansluit waarmede het hoofd-thema vluchtig aangekondigd wordt:

2.

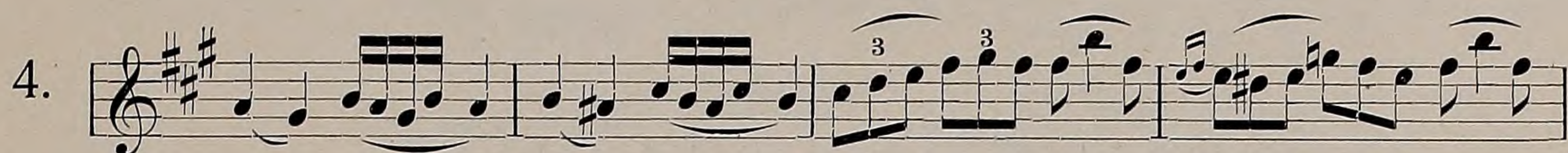

Na een korte ontwikkeling van het voorgaande zet het solo-instrument in met een cadens, welke voorafgaat aan de intrede van het hoofd-thema „Moderato assai”.

3.

Wanneer het tempo in „Molto espressivo” overgaat verschijnt het tweede thema:

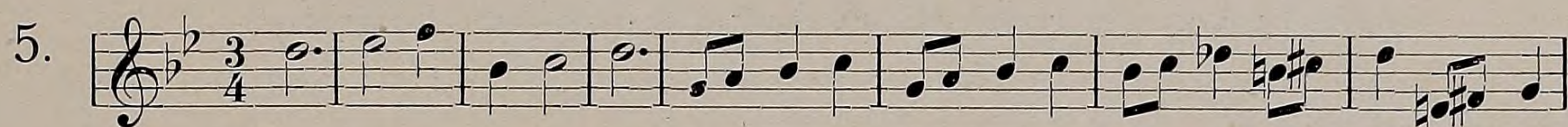

Nadat de ontwikkeling van dit tweede thema gedurende eenigen tijd onze aandacht heeft vastgehouden, volgt een stralende weergave van het hoofdthema, waarbij het solo-instrument het stilzwijgen bewaart.

Zoodra de solist weder inzet, hooren wij fragmenten van het thema; temidden van een stortvloed van arabesken.

Het overige gedeelte van den Satz bestaat uit de doorvoering en ontwikkeling van het aangegeven motieven materiaal en behoeft niet verder te worden geanalyseerd.

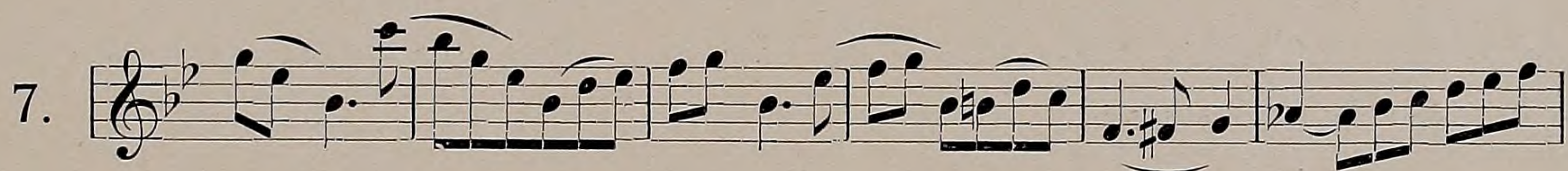
De „Canzonetta” begint met een zangrijken aanhef van het orkest,

terwijl aan den solist het hoofdthema is toevertrouwd:

Een kort orkestraal tusschenspel leidt naar een tweede thema:

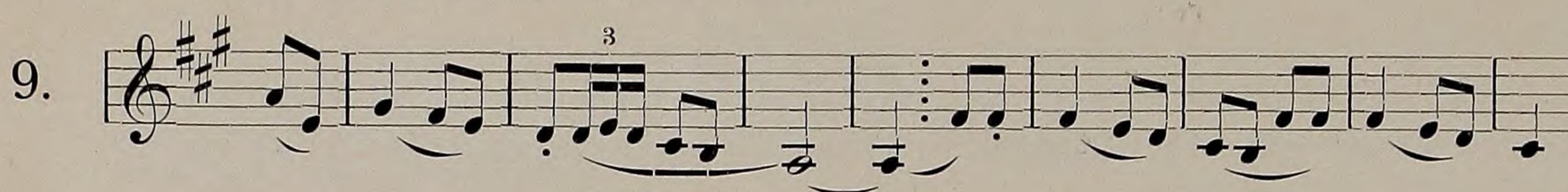

De terugkeer van het hoofdthema, gevolgd door een verdere uitbreiding van de inleidende maten, brengt het langzame gedeelte tot een einde.

Onmiddellijk hierop zet de Finale in met een inleiding van een vijftal maten, welke gebaseerd is op de eerste figuur van het hoofdthema:

De populaire geest, waarvan de Finale van het concert doordrongen is blijkt reeds uit het bovenstaande thema, maar wordt nog scherper gekarakteriseerd in het tweede motief

en komt ook in de liefelijke melodie „Molto meno mosso”:

tot uitdrukking.

Hiermede zijn de voornaamste thema's gegeven, die in het verdere gedeelte der Finale behandeld worden en wel op zoo duidelijke, heldere wijze, dat een verdere beschrijving overbodig mag heeten.

LE CARNAVAL ROMAIN,
ouverture caractéristique op. 9.
HECTOR BERLIOZ.

Met de ouverture „Le Carnaval romain” heeft BERLIOZ een schitterend voorbeeld gegeven van de verblindende kleurenpracht, die het moderne orkest kan verwekken.

Het groote volkskoor „Venez, venez peuple de Rome” uit de Carnavalsscène van de opera „Benvenuto Cellini” heeft het thematische materiaal voor het „Allegro” dezer ouverture geleverd, terwijl de inleiding gevormd wordt door gedeelten van het, aan dit zelfde koor ontleende, tweede thema „Ah, sonnez trompettes, sonnez musettes, sonnez gais tambourins”. Het liefdesduet van TERESA en CELLINI ligt ten grondslag aan het aangrijpend schoone „Andante”, dat onmiddellijk na de inleiding inzet.

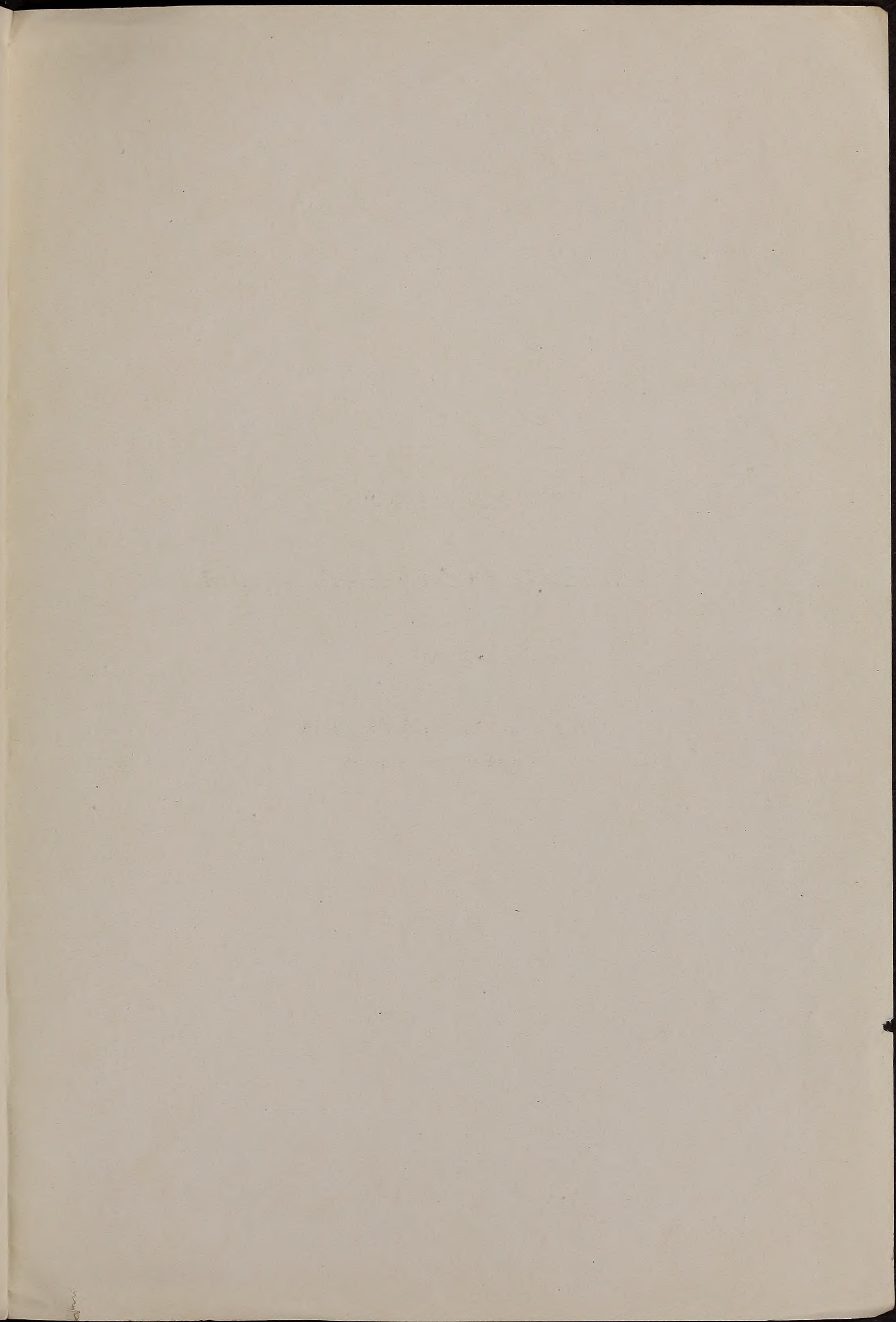
Met den aanvang van het „Allegro vivace” begint de dolste carnavalspret, die men zich denken kan; welk een verrassend effect wordt, temidden van al deze feesttonen, bereikt door het achtereenvolgens optreden der fagotten, bazuinen en hoorns met fragmenten van het boven aangehaalde liefdesduet. Wanneer de feestvreugde ten slotte het toppunt bereikt heeft, wordt met een jubelkeet het einde van de ouverture aangekondigd.

TWEEDE CONCERT:

WOENSDAG 18 NOVEMBER 1914.

SOLISTE:

MEJUFFROUW CLAIRE DUX,
ZANGERES UIT BERLIJN.

Prog - 355